

<i>preek</i>	31 december 2023 (Jaarwisseling)
<i>thema</i>	God maakt een nieuw begin: hoop voor de toekomst
<i>tekst</i>	Lucas 2:22-39: Simeon en Hanna zien Jezus
liturgie:	
<i>stil gebed</i>	
<i>votum =</i>	Liedboek 121:1 (Ik sla mijn ogen op en zie de hoge bergen aan)
<i>groet</i>	Liedboek 121:2,3,4 (Uw wankele voeten zet Hij vast; vers 2 en 4 met tegenstem)
<i>gebed</i>	
<i>kindermoment</i>	kinderlied (Zijn naam is Jezus; https://www.youtube.com/watch?v=TuA82GMnFzg&)
<i>kinderen naar hun club</i>	Liedboek 122 (Hoe sprong mijn hart hoog op in mij)
<i>lezen Lucas 2:22-39 NBV</i>	
<i>preek</i>	Sela: Een toekomst vol van hoop (In de nacht van strijd en zorgen kijken wij naar U omhoog)
<i>Gods leefregels vanuit Matteüs 5:3-16 BGT</i>	Iona 1.7 (All the wonder that surrounds us)
<i>gebedspunten</i>	Apostolische geloofsbelijdenis ('k Geloof in God de Vader, die almachtig hemel en aarde schiep; melodie: Liedboek 766)
<i>gebed</i>	
<i>kinderen komen terug</i>	
<i>collecte</i>	Kerkboek 177 (Heer, U bent mijn leven; vers 2 en 4 met tegenstem)
<i>zegen</i>	

inleiding

Jozef en Maria hebben heftige dagen achter de rug.

Een baby krijgen, dat is een life event. Je moet wennen aan zo'n kleintje. Je vraagt je voortdurend af of je het wel goed doet. En 's nachts ongestoord doorslapen is er voorlopig niet bij. Daardoor *vraagt* het nogal wat als er een baby komt. Dat geldt ook voor Jozef en Maria. Zij moeten net als alle andere ouders wennen aan het ouderschap.

Daarnaast moeten ze dealen met het feit dat ze ver van huis zijn; ze hebben wel een rustige plek gevonden maar het is niet bepaald een gerieflijk woonhuis.

Daar komt ook nog bij dat ze de nodige aanloop krijgen, bijvoorbeeld van herders die hun van alles vertellen over een engel en over een compleet *leger* van engelen, van alles wat vooral Maria aan het denken zet.

Zo zijn de dagen na de geboorte van Jezus voor Jozef en Maria heftig.

Als de eerste veertig dagen achter de rug zijn, kunnen Jozef en Maria naar de tempel.

Ze hebben twee redenen om naar de tempel te gaan.

Ze willen een offer brengen voor Maria en ook voor Jezus; dat is voorgeschreven. Volgens de wet van Mozes moet Maria samen met haar kind rein worden verklaard. Pas dan zijn moeder en kind welkom in de tempel.

Om dat laatste gaat het Jozef en Maria. Ze willen de baby aanbieden aan God. Daar willen ze niet mee wachten. Zo gauw het kan, willen ze dat doen. Ze willen tegen God zeggen: Hier is uw Zoon! Hier is uw Dienaar!

Hun gang naar de tempel in Jeruzalem roept diepe emoties op. Jeruzalem is de stad van God! Daar is het huis van God! Daar woont God! Wat bijzonder als je naar die stad toe gaat. David heeft zijn emotie daarover verwoord in Psalm 122; die psalm gaan we zingen. En aansluitend lezen we Lucas 2 vers 22-39 over een ontmoeting op het tempelplein.

preek

Hoe kijk je terug op het jaar 2023?

Is het voor jou een jaar dat je zo snel mogelijk wilt vergeten? Of is het juist een jaar waar je een flinke krul achter zet omdat het voor jou een topjaar was?

En hoe ga je het jaar 2024 in?

Heb je zin in het nieuwe jaar? Of zie je er juist enorm tegenop?

Hoe reageer jij?

Ik beseft dat de antwoorden heel divers zijn.

De antwoorden hangen af van de levensfase waarin je zit: het maakt nogal uit of je jong bent en je steeds verder ontwikkelt, of dat je inmiddels wat ouder bent en voelt dat je lijf niet meer kan wat het vroeger kon.

De antwoorden hangen ook af van je karakter: waar de één altijd de mooie kanten van het leven ziet, zit een ander steeds maar te somberen over wat fout gaat in het leven.

De antwoorden hangen verder ook af van hoe breed je kijkt: ben je vooral bezig met je eigen leven? (je studie, je werk, je gezin, je familie, je vrienden). Of heb je ook zo je gevoelens over ontwikkelingen in de kerk en in de samenleving? en over de situatie in de wereld? Volg je het nieuws nog? en beïnvloedt dat je antwoorden over 2023 en 2024? of volg je het nieuws niet meer omdat je de stortvloed van ellende niet meer aan kunt?

Volgens mij is het heel goed dat we onze antwoorden met elkaar delen.

Dat je van de ander hoort wat die meegemaakt heeft, hoe *die* dat verwerkt heeft, hoe *die* het nieuwe jaar in gaat. Dat jij op jouw beurt bij de ander een luisterend oor vindt, dat de ander aanhoort hoe *jij* met de dingen omgaat, wat jouw blijdschap is, wat jouw verdriet is, wat jouw hoop is.

Ik wil als aanvulling hierop doorgeven wat ik in het Nederlands Dagblad gelezen heb.

Ik was van plan om het vandaag te gaan hebben over ‘hoop voor de toekomst’.

En toen las ik op donderdag een artikel dat precies daarover gaat. Een theoloog waarschuwde voor goedkope praatjes over hoop, praatjes die de strekking hebben: het is allemaal heel erg maar gelukkig hebben we Jezus dus het gaat goedkomen. Sommige christenen zijn met dat soort praatjes helemaal klaar want ze missen de verbinding tussen hun leven en de hoop die aan hen wordt voorgespiegeld.

Ai. Hoe voorkom ik zulke goedkope praatjes?

En toen las ik op vrijdag het verhaal van een hulpverlener die namens Dorcas in Libanon werkt. Ze vertelt: “Net toen we dachten dat 2023 in ons land met een sisser zou aflopen, escaleerde de situatie in Gaza en Israël. We kijken machteloos toe hoe onschuldige kinderen sterven en hoe mensen in het zuiden van ons land in een conflict terechtgekomen zijn waar ze niet voor gekozen hebben. Boeren verliezen hun oogsten, de armoede groeit. Terugblikkend op 2023 kan ik niet anders dan concluderen dat er een moeilijk jaar achter ons ligt”. Hoe gaat deze hulpverlener met alle ellende om? Ze organiseert noodhulp om zo hoop te brengen en dat helpt haar. Het helpt haar ook dat ze veel bidt en naar de kerk gaat want zo kalmeert ze, zo voelt ze zich veilig en zo krijgt ze hernieuwde energie. Ze beseft daarbij dat al het lijden en alle tranen een deel zijn van het leven. Ze verwijst dan naar God die besloot om naar ons toe te komen, niet om een vreedzaam leven te hebben maar om te lijden. Zo kan ze hoopvol het nieuwe jaar in.

Dit zet mij aan het denken. En het bemoedigt me om wat te gaan zeggen over een ontmoeting op het tempelplein in Jeruzalem die meer dan 2.000 jaar geleden plaatsvond.

Jozef en Maria ontmoeten allereerst Simeon.

Dankzij Lucas is Simeon voor ons een bekende, maar in zijn eigen tijd is hij geen bekende figuur in Jeruzalem want Lucas duidt hem aan als ‘zomaar iemand’, een man

zonder functie, een man zonder speciale taak.

Lucas schrijft mooie dingen over Simeon: hij is een goeie kerel, hij is trouw aan God, hij heeft de heilige Geest ontvangen, zijn grootste verlangen is dat Israël gered zal worden: hij kijkt er zijn hele leven al naar uit.

Simeon heeft van God iets bijzonders te horen gekregen. Hij zal de redder zien, de beloofde koning! Dat is zo bijzonder! Je kunt je voorstellen dat dat hem op de been houdt, dat dat hem de kracht geeft om te blijven leven. Als hij de redder gezien heeft, hoeft hij zich niet langer in te zetten om te blijven leven maar dan mag hij sterven.

Simeon wordt door de heilige Geest naar de tempel gestuurd. Blijkbaar komt hij daar niet zo vaak. Dat is verrassend want van iemand die trouw is aan God zou je toch verwachten dat hij zo ongeveer dagelijks in de tempel te vinden is. Ik vermoed dat hij dat niet meer kan opbrengen vanwege zijn kwetsbare gezondheid. Maar nu verzamelt Simeon al zijn krachten om naar de tempel te gaan.

Als Jozef en Maria op het tempelplein staan, een beetje aarzelend (doen we hier wel goed aan? waar moeten we eigenlijk wezen?), komt Simeon op hen af.

Hij neemt de baby in zijn armen. En hij begint te praten.

Hij bedankt God want hij heeft nu zelf de redder gezien en daarom kan hij rustig sterven omdat hij weet dat het goed gaat komen. *Alle volken* zullen gered worden want ook *zij* worden door God gezien en dat is voor Israël een stralend vooruitzicht. Maar het zal niet zonder slag of stoot gaan want velen zullen zich tegen dit kind verzetten. Zijn moeder, Maria, zal als gevolg daarvan veel verdriet en pijn moeten verdragen.

Terwijl Simeon zo aan het spreken is, komt Hanna erbij staan.

Lucas komt met wat trieste feiten over haar leven. Van haar twaalfde tot haar negentiende is ze getrouwd geweest en toen stierf haar man. Daarna is ze niet opnieuw getrouwd maar altijd alleen gebleven. Inmiddels is ze 84 jaar oud (of 84 jaar weduwe). Haar huwelijk is helemaal vergeten. Ze wordt zelfs niet meer aangeduid als ‘de weduwe van ...’ want iedereen kent haar als ‘de dochter van ...’ Wat triest is het.

Maar: het eerste wat Lucas over Hanna zegt, dat is dat ze profetes is. Hanna gaat niet kopje onder in haar verdriet maar ze zoekt in haar verdriet steeds God en daarom gaat ze elke dag naar de tempel. Dat *moet* wel opgefallen zijn. Elke dag diezelfde vrouw op het tempelplein, dat zie je natuurlijk want op den duur ga je zo’n vrouw herkennen. Ze is vaak aan het vasten als uiting van haar verdriet over de situatie van Gods volk (een situatie die lijkt op haar eigen situatie); dat verdriet is haar aan te zien. Ze bidt daarbij om de bevrijding van Jeruzalem; dat verlangen is te horen als je bij haar in de buurt komt want in die tijd bidt iedereen hardop.

Deze vrouw komt erbij staan als Simeon op het tempelplein staat met een baby in zijn armen.

Ze bevestigt wat Simeon zegt.

Ook zij brengt dank aan God. En zij vertelt aan iedereen die verlangt naar de bevrijding van Jeruzalem: *Dit kind* gaat daarvoor zorgen! Bij *dit kind* moet je zijn!

Deze ontmoeting op het tempelplein is voor Jozef en Maria heel belangrijk.

Ze hebben er goed aan gedaan om naar de tempel te komen; dat maakt God hun duidelijk via Simeon en Hanna. God bevestigt hen in hun overtuiging dat hun pasgeboren baby werkelijk de redder van Israël is. God heeft daarbij een verrassing voor hen in petto want ze krijgen te horen dat hun baby zelfs de redder van de *wereld* zal worden. Maar God bereidt hen ook voor op verzet dat gaat komen. En Hij waarschuwt hen nu alvast dat er in hun eigen leven moeite en verdriet zal zijn vanwege hun zoontje. Daardoor krijgen Jozef en Maria een eerlijk beeld van hun taak als ouders van deze baby. Dat maakt deze ontmoeting zo belangrijk, voor hen maar ook voor Simeon en Hanna.

En hoe is dat voor ons? Wat kopen wij voor deze ontmoeting, ver weg, lang geleden?

God nodigt je uit om je te spiegelen aan Simeon en Hanna.

Zij hebben hun leven lang gehoopt op God. Hun leven lang hebben ze gebeden om Gods redding en om Gods bevrijding. Ze hebben het vast niet altijd gemakkelijk gevonden om te bidden! Als je ziek wordt en aftakelt, dan geeft dat veel verdriet en dat kan ervoor zorgen dat je gebed stukt. Als anderen je het idee geven dat je leven mislukt is, dan kost het heel veel moeite om te blijven vertrouwen op God. Simeon en Hanna zijn niet gestopt met bidden maar ze hebben volgehouden en dat was de kracht van God in hun leven. God heeft hun gegeven wat ze vroegen! Zij hebben de redder gezien; ze herkenden Hem in een baby. Ze beseften dat er nog veel moest gebeuren voor de wereld gered was. Zelf zouden ze dat niet meer meemaken want ze zouden voor die tijd sterven. Maar ze zagen dat God een nieuw begin maakte en ze vertrouwden erop dat God zijn doel zou bereiken. Er zouden nog vreselijke dingen gaan gebeuren, onderweg naar dat doel. Het zou zo erg worden dat een mens het niet meer zou kunnen verdragen. Maar zij tweeën hebben de redder gezien. Zij zagen in deze baby de liefde van God die zich prijs wilde geven aan ons leven. En ze dankten God.

Je mag je spiegelen aan Simeon en Hanna.

Hoop op God.

Zoek God, ook als je niets begrijpt van zijn beleid. Bid om Gods nabijheid in je leven.

En o ja: vergeet niet om God te danken voor alle momenten dat je zijn nabijheid ervaart.

God belooft ons niet dat het jaar 2024 een gemakkelijk jaar wordt.

Hij belooft ons niet dat alles wat we in het nieuwe jaar doen gaat lukken. Hij belooft ons niet dat ons leven in het nieuwe jaar pijnvrij zal zijn. Hij belooft ons niet dat er in het nieuwe jaar geen rampen meer zullen zijn, en geen hongersnoden, en geen oorlogen. Dat belooft Hij ons niet.

Maar God belooft ons wel dat Hij erbij is.

Zijn eigen Zoon zei het zo tegen zijn leerlingen: *Leer de mensen om zich te houden aan alles wat ik jullie verteld heb. En vergeet nooit: ik ben altijd bij jullie, totdat de nieuwe wereld komt* (Matteüs 28:20 BGT).

Zo kunnen we vol goede moed het nieuwe jaar in. Want God is erbij!

Amen!